

Riktlinje för sopkorgar på allmän plats

Dokumenttyp	Ärendenummer	Fastställd	Giltighetstid
Riktlinje	SBF 2023/375	2024-10-31	Till vidare
Dokumentansvarig	Tidigare reviderad	Beslutsinstans	Dokumentet gäller för
Infrastruktur- och serviceförvaltningen		ISN	Infrastruktur- och serviceförvaltningen

Innehåll

Riktlinjer för sopkorgar på allmän plats, Luleå kommun.....	2
Bakgrund, syfte och omfattning.....	2
Mål	2
Placering	3
Placering, övergripande.....	3
Placering där behov kan styra utökat antal	3
Placering för den unika sopkorgen	3
Antal.....	4
Utformning	4
Anpassad för platsen	4
Tekniska detaljer.....	4

Riktlinjer för sopkorgar på allmän plats, Luleå kommun

Allmänna riktlinjer för anskaffning, val av modell, placering, antal och drift av sopkorgar på allmän platsmark i Luleå kommun.

Bakgrund, syfte och omfattning

Luleå kommun har en ökande befolkningskurva och målet är att bli 100 000 invånare till år 2040. Flera nya bostadsområden har byggts de senaste åren, samtidigt har det även skett en befolkningsökning i befintliga stadsdelar och byar i och med förtätning av bostäder. Det upplevda behovet av fler sopkorgar har därför uppmärksammats och antalet sopkorgar har totalt sett också blivit fler. Varje gång antalet sopkorgar utökas innebär det en kostnad både i inköp och fortsatt drift och underhåll.

Det har tidigare inte funnits riktlinjer för sopkorgars placering på allmän platsmark, antal och utformning i Luleå kommun. För att kunna utföra en bra skötsel och drift gällande renhållning i alla områden i kommunen till en rimlig kostnad behövs riktlinjer, både för planering av bostadsområden samt för placering och antal i befintliga stadsdelar och byar. Angående placering av sopkorgar så ska riktlinjerna hantera helheten både vad gäller människors rörelsemönster, drift och underhåll, tillgänglighet, resurseffektivitet, arbetsmiljö, snöröjning samt avstånd och antal boende i området, samt typ av bebyggelse. Riktlinjerna ska vidare ge ett stöd vid planering och projektering samt vid val av nya papperskorgsmodeller.

Riktlinjerna ska hjälpa tjänstepersoner att utöva rättvis bedömning av sopkorgars placering och antal.

Mål

- Bidra till att stadsdelar och byar i Luleå kommun får en rättvis bedömning för behov av kommunal service.
- Underlätta och effektivisera planering.
- Snabbare svar på medborgares önskemål och frågor gällande sopkorgar.
- Underlätta inköp av nya sopkorgar, både internt och när det sker av externa konsulter eller företag.
- Bidra till en god arbetsmiljö för driftpersonal avseende arbete med renhållning.
- God tillgänglighet för medborgare avseende renhållning.
- Öka/bibehålla användbarheten av sopkorgar och därmed minska nedskräpningen.

Placering

Dessa riktlinjer berör endast sopkorgar på Luleå kommuns allmänna platsmark.

Eftersom nästan halva året är snötäckt i Luleå bör sopkorgars placering ta hänsyn till var det snöröjs under vinterhalvåret. Detta för att sopkorgar ska vara tillgängliga för medborgare året om och också för att skapa en god arbetsmiljö för driftpersonal som tömmer sopkorgar.

I centrum/stadsdelscentrum där många människor samlas och rör sig kan behovet av sopkorgar vara större än på andra ytor. Luleå kommun har sedan 2012 utfört skräpmätning på centrumhalvön som sedan fått ligga till grund för planering och placering av antal sopkorgar.

Det finns i Luleå kommun rörelsestråk som är mer populära än andra där behov av ett större antal sopkorgar än normalt längs gång- och cykelvägar kan finnas.

Parker med högt besökarantal och hög klass enligt "Grönplan Luleå" (antagen av kommunstyrelsen 2020) kan ha ett behov av högre antal sopkorgar än övriga parkytor. Det finns i många fall behov av sopkorg i närhet till parker och/eller lekplatser.

De busshållplatser som har flest påstigande resenärer bör ha en sopkorg. Riktlinjen är att de busshållplatser som tillhör de tio procent med flest påstigande bör ha en papperskorg. Statistik tas ut regelbundet.

Placering, övergripande

- Sopkorgar placeras endast på ytor som snöröjs
- Längs gång- och cykelvägar
- I parker
- I närhet till lekplats
- Busshållplatser med många påstigande resenärer

Placering där behov kan styra utökat antal

- Park av hög klass
- Populära rörelsestråk och samlingspunkter
- Centrum/stadsdelscentrum

Placering för den unika sopkorgen

- Vid knut- och målpunkter längs till exempel gång- och cykelvägar.
- Öppning riktad i huvudsak mot gång- och cykelbana eller där användare rör eller befinner sig.
- Höjdmässigt så att snöröjning kan ske utan att skada sopkorgen. Tömning kan då ske utan att driftpersonal behöver handskotta fram sopkorgen efter snöröjning, vilket sparar mycket tid.

Tillgänglighet för användare behöver också tillgodoses vad gäller höjd men eftersom en insnöad eller överplogad sopkorg är helt otillgänglig bör rationell snöröjning i första hand styra placering.

Antal

Det upplevda behovet av antal sopkorgar överstiger för det mesta de resurser som finns tillgängliga för att underhålla arbetet med renhållning och nedskräpning. Varje sopkorg har en kostnad i inköp och sedan också en löpande kostnad i drift. Det blir därför en balansgång att väga nyttan mot kostnad och viktigt att optimera varje sopkorgs användning och placering.

För att inte få skenande kostnader för drift av sopkorgar har ett riktmärke tagits fram; en sopkorg per 200 invånare i stadsdel eller by. Som underlag har översiktsplanens benämning av stadsdel, samlade by samt stadsnära by använts vid jämförelse av antal sopkorgar, invånare och kostnader för drift.

Byar som ligger utanför det område som är rimligt att rondera med tömning kan få sopkorgar tilldelade sig förutsatt att en förening i byn tar på sig ansvaret för driften. Om tömning och underhåll inte sker på ett bra sätt förbehåller sig kommunen rätten att plocka ner sopkorgarna. I dessa fall står kommunen för sopbehållarna och föreningen för drift och underhåll.

Utformning

Utformningen av en sopkorg är viktig för att den ska passa och fungera så bra som möjligt på sin plats. Dels kan en dålig utformning minska tillgänglighet, dels kan den skapa arbetsmiljöproblem.

Anpassad för platsen

En sopkorg som står utomhus bör vara tillverkad av ett material som tål väder och vind samt även mekanisk påverkan till viss del. För den fortsatta driften underlättar det om man håller sig till få olika modeller av sopkorgar i kommunen. Sopkorgar behöver ofta bytas ut på grund av mekaniska skador och då underlättar ett standardsortiment vid inköp samt att det blir ett enhetligt och estetiskt bra intryck av utemiljöer. I de fall utformningen av en plats kräver att en sopkorg inte är av standardmodell bör den vara serietillverkad, det går då att få tag i ersättningsdelar på ett bra sätt och under en lång tid.

Tekniska detaljer

- I större sopkorgar där säck används får det inte sticka ut exempelvis bultar eller andra metallföremål inne i sopkorgen som riskerar att göra hål i säcken vid tömning.
- I sopkorgar där säck används bör det gå att öppna sopkorgen från sidan för att slippa dra upp en tung säck eller riskera att få stick- eller skärskador av vassa föremål.
- Sopkorgen bör gå att låsa.
- Nyckeln till sopkorgen bör vara av standardmodell för att undvika att olika typer av nycklar behövs vid tömning av sopkorg.
- Nyckelhålet bör ha en utskjutande del för att undvika att det bildas is i låset.
- Sopkorgar av större modell som är monterade direkt på mark bör ha ett tak över inkasthåll för att undvika att nederbörd kommer in i behållaren.
- Hur en större sopkorg öppnas har stor betydelse, särskilt vintertid, eftersom nedersta delen av öppningen inte får vara lågt placerad då snö hindrar en snabb och effektiv tömning av sopkorgen.
- Där det är lämpligt kan askkopp och/eller pantrör integreras i sopkorgen.